

החוג למחשבת ישראל
אוניברסיטת בן גוריון

מיכל בר-אשר סיגל
bsmichal@bgu.ac.il

התוספתא ויחסה למשנה

תיאור הקורס:

הקורס יעסוק בחיבור הרבני התוספתא, בזמן חיבורו, באופיו וביחסיו לחיבור אחר: המשנה. הקורס יעסוק במחקרים עכשוויים שפתחו מחדש את שאלת היחס המחקרי לתוספתא, ויציע סקירה רחבה על החיבור וחשיבותו תוך קריאת דוגמאות טקסטואליות.

דרישות והרכב ציון:

- א. נוכחות חובה בשיעורי הקורס. נהלי האוניברסיטה קובעים שהיעדרות לגיטימית היא בשיעור שלא יעלה על- 20% משעות הלימוד, כוללת היעדרות עקב מילואים, מחלה וכו'. במקרה של היעדרות מעל למותר לא תותר הגשת עבודה לציון בקורס. לא יהיו יוצאי דופן.
- ב. בחינה (100%).

בבליוגרפיה:

1. בלברג מירה, פתח לספרות חזל, 2013
2. ירחמיאל (רוברט) ברודי, משנה ותוספתא כתובות: נוסח, פרשנות ועריכה, ירושלים 2015 (הספר באתר מאגנס, דרך קטלוג הספרייה)
3. א' גולדברג, פירוש למשנה מסכת שבת, ירושלים תשל"ו, עמ' 302-300.
4. האופטמן, יהודית, פסיקה לחומרא במשנת גיטין, דברי הקונגרס העולמי למדעי היהדות י (1989): 23-30.
5. פרידמן, שמא יהודה, תוספתא עתיקתא: מסכת פסח ראשון: מקבילות המשנה והתוספתא ופירושן בצירוף מבוא כללי / רמת-גן: אוניברסיטת בר-אילן, תשס"ג 2002. (הספר בכותר, דרך קטלוג הספרייה)

6. --"תוספתא עתיקתא: ליחס מקבילות המשנה והתוספתא [א], כל כתבי הקדש (שבת טז, א), "תרביץ סב (תשנ"ג), עמ' 313-338.
7. --"תוספתא עתיקתא – ליחס המשנה והתוספתא [ב] – "מעשה ברבן גמליאל וזקנים", "בר-אילן כו-כז (תשנ"ה) מוגש לכבוד פרופ' יצחק ד' גילת, בעריכת צ"א שטיינפלד, עמ' 277-288.
8. --"הברייתות בתלמוד הבבלי ויחסן למקבילותיהן שבתוספתא", עטרה לחיים, מחקרים בספרות התלמודית והרבנית לכבוד פרופ' חיים זלמן דימיטרובסקי, עורכים: ד' בויארין ואחרים, ירושלים תש"ס, עמ' 163-201.
9. קצוף, בנימין, "יחס הברייתות בתוספתא למקבילותיהן התלמודיות: עיון מחודש לאור מסכת ברכות", *HUCA* 75 (2004), עמ' א-כד.
10. --- "רשימת חמשת הנזקים המועדים", *שנתון המשפט העברי* כז (2013), עמ' 175-199.
11. שרמר, עדיאל, "למסורת נוסח התוספתא, עיון ראשוני בעקבות שאול ליברמן", *JSIJ*, 1 (2002), עמ' 43-11.
12. Friedman, Shamma, "The Primacy of Tosefta to Mishnah" in *Introducing Tosefta*, Ktav, 1999
13. Goldberg, A. The Tosefta – Companion to the Mishna" in *Literature of the Sages*, vol II, ed. Shmuel Safrai. pp. 283-297
14. Hauptman, Judith. "Mishnah as a Response to Tosefta" in *The Synoptic Problem in Rabbinic Literature*, ed. Shaye J.D. Cohen.